

بررسی تاریخ معاصر از زمان شروع قاجاریه تا

پایان پهلوی

ترتیب پادشاهان قاجار :

(۱) آقامحمدخان ۱۱۷۳ تا ۱۱۷۶ ش

(۲) فتحعلی شاه ۱۱۷۶ تا ۱۲۱۳ ش

(۳) محمدشاه ۱۲۱۳ تا ۱۲۲۷ ش

(۴) ناصرالدین شاه ۱۲۲۷ تا ۱۲۷۵ ش

(۵) مظفرالدین شاه ۱۲۷۵ تا ۱۲۸۵ ش

(۶) محمدعلی شاه ۱۲۸۵ تا ۱۲۸۸ ش

(۷) احمدشاه ۱۲۸۸ تا ۱۳۰۴ ش

(۸) رضا شاه از ۱۳۰۴ تا ۱۳۲۰ ش

(۹) محمد رضا شاه ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ ش

۱- آقا محمد خان قاجار

- قتل توسط دو تن از همراهانش در سفر

۲- فتحعلی شاه قاجار

- شروع حکومت فتحعلی شاه قاجار همزمان با

شروع جنگ های ایران و روس از سال ۱۱۸۲

تا ۱۱۹۱ ش به فرماندهی عباس میرزا ولیعهد

- بستن عهدنامه ی گلستان (گلستان روستایی

از توابع قره باغ)

پیامدها عهدنامه : اعطای ایالت های داغستان ،

گرجستان، شهرهای باکو، دربند، شیروان،

قره باغ، شکی، گنجه، مکرمان، و قسمت بالای

طالش، سلب حق کشتیرانی در دریای خزر

در مقابل روسیه تعهد کرد نیابت عباس میرزا

را بپذیرد.

- در طول جنگ های ایران و روسیه علمایی

چون شیخ جعفر کاشف الغطاء و سید محمد

مجاهد و ملا احمد نراقی فتوای جهاد علیه

روسیه دادند.

- عباس میرزا فردی دلاور بود ولی به دلیل

ضعف و غفلت فتحعلی شاه و خیانت انگلیس _

در عدم کمک مالی به ایران _ شکست حاصل

شد.

- شروع جنگ های دوم ایران و روسیه از سال

۱۲۰۴ تا ۱۲۰۶ ش

- علت شروع جنگ در اثر دست اندازی روسیه

به خاک ایران بدلیل مبهم بودن مفاد قرارداد

- دلاوری دوباره عباس میرزا ولی شکست

دوباره بدلیل خیانت انگلیس و بی کفایتی دربار

- علت اینکه می گوئیم انگلیس خیانت کرد:

- بستن معاهده ارزنة الروم اول ۱۲۰۲ ش ولي شكست قرارداد

- بستن معاهده‌ی ارزنة الروم دوم

۴- ناصرالدین شاه قاجار

الف - انتخاب امیر کبیر (میرزا تقی خان فراهانی)

خدمات امیر کبیر:

اعزام شاگردانی برای تحصیل به اروپا بجز روسیه و انگلیس

جلوگیری از دخالت بیگانگان

تأسیس مدرسه‌ی دارالفنون

دفع فتنه‌ی بابیه (اعدام علی محمد باب)

ب - بستن قراردادهای استعماری با بیگانگان در زمان ناصرالدین شاه برای تأمین هزینه‌های خوشگذرانی و سفر به اروپا

در سال ۱۱۸۷ ش قراردادی به نام "مجمل" بین ایران و انگلیس بسته شد که انگلیس تعهد کرد در صورت حمله دولت های اروپایی به ایران نیروی نظامی یا کمک مالی کند.

یک قرارداد دیگر این چنینی در سال ۱۱۹۰ ش بنام "مفصل" بود.

- پس از جنگ‌های ایران و روسیه، شاه به فکر خواباندن حاکم هرات می‌افتد.

عباس میرزا اعزام می‌شود ولی قبل از انجام مأموریت فوت می‌کند.

- فتحعلی شاه فوت می‌کند.

۳- محمد شاه قاجار

- حمله به هرات

- تلاش انگلیس برای عدم حمله به هرات

- ۱۲۱۷ ش : خروج سفیر انگلیس پس از اعتراض به محمد شاه و اعلام جنگ انگلیس به ایران

- اشغال جزیره‌ی خارک و تهدید به اشغال کل ایران

- انصراف محمد شاه از محاصره‌ی هرات

۳ قرار داد استعماری با بیگانگان :

- امتیاز رویتر توسط میرزا حسین خان سپهسالار (لغو توسط حاج ملا علی کنی)

- امتیاز لاتاری نوعی قمار (لغو توسط علما)

- قرارداد تنباکو (تالبوت) : لغو توسط حکم میرزای شیرازی، شیخ فضل ا..

نوری نماینده‌ی میرزای شیرازی در ایران بود و نقش اساسی در گرفتن فتوای تحریم تنباکو داشت.

ج - محتوای ۳ قرار داد استعماری زمان ناصرالدین شاه :

رویتر : (به مدت ۷۰ سال) حق احداث راه آهن و تراموا، حق بهره‌برداری از کلیه معادن ایران بجز طلا و نقره و سنگ‌های قیمتی، حق بهره‌برداری از جنگل‌ها و قنات و کانال‌های آبیاری

(به مدت ۲۵ سال) اداره‌ی گمرک‌ها و حق صدور همه نوع محصولات انگلیسی به ایران
قرارداد لاتاری (نوعی قمار)

- قرار داد تنباکو: (به مدت ۵۰ سال) حق

انحصاری خرید و فروش تنباکو در ایران

علت مخالفت علما: تنباکو یک کالای اساسی در اقتصاد خانوار ایرانی‌ها بود و عملاً خیلی‌ها بیکار می‌شدند.

- ترور ناصرالدین‌شاه به دلیل نارضایتی مردم

۵- مظفرالدین شاه قاجار (پادشاهی

بیمار و مردی مهربان)

الف - آغاز حرکت مشروطه با رهبری

روحانیون

در ایران : سید محمد طباطبایی، سید عبد ا..

بهبهانی و شیخ فضل ا.. نوری

در نجف : مراجعی چون محمد کاظم خراسانی

(آخوند خراسانی)، عبدا.. مازندرانی، میرزا

حسین فرزند خلیل تهرانی

ب - عوامل بروز نهضت مشروطه :

ب-۱ : از دست رفتن سرزمین‌هایی از ایران و

نارضایتی مردم

ب-۲ : غلبه استعمار بر مملکت

ب-۳ : استبداد دستگاه حاکم

ب-۴: مخالفت مردم با استبداد و استعمار

ب-۵: ورود اندیشه‌های جدید

از طریق روزنامه: (توسط افرادی مانند میرزا

صالح شیرازی)

از طریق آثار روشنفکران:

۱- سفرنامه‌ها مانند سیاحت نامه‌ی ابراهیم بیگ

اثر زین العابدین مراغه‌ای؛

۲- کتاب‌ها و آثار: نوشته‌های میرزا ملکم

خان، میرزا یوسف خان مستشارالدوله،

عبدالرحیم خان طالبوف، فتحعلی آخوندزاده (

ویژگی افراد بالا: پذیرش اندیشه‌های غربی و

شیفتگی و خودباختگی بی‌چون و چرا)

ج- زمینه‌های دیگر مشروطه:

انتخاب عین‌الدوله برای صدراعظمی که فردی

مستبد بود ...

۳ بار سفر به اروپا توسط مظفرالدین شاه و به

بار آوردن هزینه‌های سنگین برای مملکت و

درج این اخبار در روزنامه‌ها و همراه آوردن

نارضایتی عمومی

ایجاد خشونت توسط عین‌الدوله و حاکمان

ایالت‌ها همراه با فقر عمومی

- سخنرانی علما در محرم ۱۲۸۴ ش برای

ایجاد اعتراض مردمی

آغاز حوادث:

۱- حضور نوژ بلژیکی با لباس روحانیت و در

حالی که قلیان در دست داشت در جشن

بال ماسکه (نوژ بلژیکی کارگزار روس در امور

گمرک طبق قراردادی در سال ۱۲۸۰ ش)

- اعتراض علما به این اقدام نوژ بلژیکی با

رهبریت سید عبدا.. بهبهانی

- تحصن عده‌ای از بازرگانان در حرم حضرت

عبدالعظیم حسنی

۲- نارضایتی مردم ایالت‌ها:

- نارضایتی مردم از شلاق خوردن ۳ تن از

علمای کرمان که به مقابله با فرقه ی شیخیه

قیام کردند.

- ظلم شعاع‌السلطنه در فارس، ظلم آصف‌الدوله

در خراسان، توهین عسکر گاریچی به یک زن

پاکدامن (عسکر گاریچی صاحب امتیاز

جایجایی مسافر بین تهران و قم بود)

۳- ماجرای بانک استقراضی که روس‌ها در

محل یک قبرستان بنا کردند. که موجب

اعتراض علما و مردم قرار گرفت.

۴- به فلک بستن بازگانان

- در زمان قاجار کالای مورد نیاز مانند نفت، کبریت، قند از روسیه وارد می‌شد، در اثر جنگ روس و ژاپن گران شد.

- عین‌الدوله برای گرفتن زهر چشم از مردم، بازرگان متحصّن در ماجرای نوژ بلژیکی را فلک زد که در آن سید هاشم تاجر خوش نام قند را به فلک بست.

- بر اثر اقدام او بازارها بسته شد و مردم در مسجد شاه گرد آمدند.

- تحصّن مردم با وساطت امام جمعه میرزا ابوالقاسم (داماد ناصرالدین شاه) خاتمه پیدا کرد.

- فردا آن روز دوباره تحصّن شد و مردم به دستور امام جمعه درباری کتک خوردند.

- مردم بعد از کتک خوردن رفتند در خانه‌ی علما.

- به پیشنهاد سید محمد طباطبایی، روحانیون و مردم با حالت اعتراض به حرم عبدالعظیم حسنی متحصّن شدند و این شد مهاجرت صغری.

- عین‌الدوله و مظفرالدین شاه به علما قول

دادند که به خواسته‌های مردم یعنی ایجاد عدالت‌خانه در همه‌ی شهرها رسیدگی می‌شود.

- پس از مدتی معلوم شد عین‌الدوله وعده‌ی

دروغین داده است و می‌خواهند بین علما

اختلاف بیندازند و آنها را از هم جدا کنند.

- حکومت خواست شیخ محمد واعظ را تبعید

کند ولی مردم مقاومت کردند و طلبه‌ای به نام

سید عبدالحمید به شهادت رسید. خشم مردم

فوران گرفت ...

- علما تصمیم به مهاجرت کبری (مقصد قم)

کردند.

- تحصّن در صفارت انگلیس: همزمان با

مهاجرت علما و مردم عده‌ای در صفارت

انگلیس تحصّن کردند .. (با تشویق نفوذی‌های

انگلیسی در مردم)

پیروزی نهضت و تشکیل شورای ملی:

- با پیوستن شیخ فضل‌ا.. نوری به سید عبدا..

بهبهانی و آیت‌ا.. طباطبایی به استحکام قیام

افزود ...

- حکومت اعلام آمادگی کردن برای اجابت

درخواست‌های مردم؛

- عین‌الدوله برکنار شد و مجلس نمایندگان تشکیل شد.

- مظفرالدین‌شاه فرمان مشروطه را امضاء کردند و ۱۰ روز بعد مظفرالدین‌شاه درگذشت.

۶- محمد علی شاه قاجار

خصوصیت محمد علی شاه، فردی مستبد.

- عدم دعوت نمایندگان مجلس به مراسم تاجگذاری

- قانون مشروطه نقایصی داشت که نمایندگان با اضافه کردن متمم خواستند آن را تکمیل کردند ...

- با تلاش شیخ فضل‌ا... نوری اصل دوم متمم قانون اساسی در هر دوره ۵ نفر از مجتهدین اسلامی باید در مجلس باشند تا بر تدوین و تصویب قوانین و انطباق آن با قوانین اسلامی و دستورهای شرعی نظارت کنند ...

- در فاصله‌ای که متمم اساسی تدوین می‌شد اختلاف درونی مشروطه‌خواهان از یک سو و مخالفت محمدعلی شاه با مشروطه اوضاع را آشفته کرد ...

- محمدعلی‌شاه متمم قانون اساسی را امضاء نکرد ...

- مردم اعتراض کردند و علما به شاه نامه نوشتند و شاه مجبور شد متمم را امضاء کند ..

- یکی از حوادث این دوران قرارداد ۱۹۰۷ م روس و انگلیس بود که بدلیل ترس از به قدرت رسیدن آلمان بر مستعمره‌های این دو کشور با هم بستند. (شمال برای روس، جنوب شرق برای انگلیس، و کویر و جنوب غرب برای ایران) ...

- مردم با این قرارداد مخالفت کردند .

- محمد علی شاه فرد مستبدی به نام میرزا علی اصغر خان امین‌السلطان را رئیس دولت کرد ..

- امین‌السلطان توسط یکی از طرفداران مشروطه ترور شد.

- بعد خود محمدعلی شاه نزدیک بود ترور شود.

- محمدعلی‌شاه مشروطه خواهان را متهم کرد و مجلس را به توپ بست ... در سال ۱۲۸۷ ش با فرماندهی لیاخوف روسی.

- آیت‌ا.. طباطبایی و سیدعبدا... بهبهانی توسط قزاق‌ها دستگیر و تبعید شدند.

- استبداد صغیر یک سال طول کشید.

- آیتا... محمد کاظم خراسانی، سیدعبداء.
مازندرانی و حاج میرزا حسین فرزند خلیل
تهرانی از مشروطه خواهان در برابر استبداد
محمدعلی شاه حمایت کردند.

- با مقاومت مردم تبریز، فارس، اصفهان،
قزوین، کرمانشاه و گیلان حکومت استبدادی
در تنگنا قرار گرفت

- نیروهای اصفهان و بختیاری و گیلان وارد
تهران شدند و محمدعلی شاه به سفارت روسیه
پناهنده شد و حکومت وی خاتمه یافت.

- مجلس دوباره تشکیل شد. محمدعلی شاه
برکنار و احمد میرزا به عنوان شاه شناخته شد.

۷- احمد شاه قاجار :

(دوره ی دوم مشروطه ۱۲۸۸ - ۱۲۹۳ ش)

- دولت جدید تشکیل و جمعی از مستبدان و
دشمنان واقعی نهضت مشروطه به پُست و مقام
رسیدند.

- شیخ فضل.. نوری محاکمه شده و اعدام
گردید ...

- پیرم خان ارمنی خواهان پس از پیروزی
مشروطه خواهان با فرصت طلبی مدارج ترقی را
به سرعت طی کرد.

تشدید اختلاف و درگیری میان مشروطه
خواهان :

- دو حزب اعتدالیون و دموکرات ایجاد شد

- اعتدالیون به رهبری آیتا... طباطبایی و
آیتا.. بهبهانی مذهب را سدی در برابر ظلم
می دانستند و اجرای شریعت را در دستور کار
آنها بود...

- دموکرات ها نظیر سید حسن تقی زاده خواستار
جدایی دین از سیاست بودند ..

- سید عبدا.. بهبهانی ترور شد توسط دموکرات
- تقی زاده به اروپا فرار کرد ...

- مجلس چند مستشار از جمله مورگان شوستر
آمریکایی را برای اصلاح اوضاع مملکت
استخدام کرد ...

- روسیه خواستار عزل شوستر شد ..

مجلس پذیرفت و صمصام السلطنه - نخست
وزیر - از ترس روسیه مجلس را منحل کرد.

- روسیه به ایران حمله کرد و حرم رضوی را به
توپ بست.

- علما پیام دادند. از جمله آیت ا. کاظم خراسانی (آخوند خراسانی) اعلام جهاد کرد و خواست به ایران بیاید ولی شب قبل از حرکت به طرز مشکوکی از دنیا رفت ...

- انگلیس از جنوب کشور وارد ایران شد..

- جنگ اول جهانی در سال ۱۲۹۳ شروع شد..

- احمد شاه تاجگذاری کرد ...

- ایران اعلام بی طرفی کرد ..

- در سال ۱۲۹۴ ش ایران طبق قرارداد بین روس و انگلیس تقسیم شد...

- انگلیس در سال ۱۲۸۵ پلیس جنوب را تشکیل داد و رئیس علی دلواری و عشایر تنگستانی را سرکوب کرد ...

- علت قیام رئیس علی دلواری : مقابله با اشغال انگلیس

انقلاب سوسیالیستی روسیه در اکتبر ۱۲۹۶ ش / ۱۹۱۷ م رخ داد

- روسیه نیروهای خود را از درون ایران بیرون کشید ...

- بستن قرارداد ۱۹۱۹ و ثوق الدوله-کاکس به موجب نظارت بر تشکیلات نظامی، مالی و

سیاسی ایران منحصرأ در اختیار نیروهای انگلیس باشد....

- قرار و ثوق الدوله موجب مخالفت نیروهای مذهبی و سیاسی شد و لغو شد ...

- کودتای ۱۲۹۹ ش رضا خان :

- رضاخان که سرپرست نیروهای نظامی قزاق را داشت و انگلیس به فرماندهی آبرون ساید بر آناه نظارت و نفوذ داشت در سال ۱۲۹۹ ش کودتای نظامی می کند و با توافق انگلیس سید ضیاءالدین را به احمدشاه به عنوان نخست وزیر تحمیل می کند

- بعد از ۳ ماه قوام السلطنه و بعد به سرعت مشیرالدوله و مستوفی الممالک نخست وزیر شدند ...

- با حمایت نمایندگان مجلس نظیر تیمورتاش، داور، تقی زاده، تدین و سلیمان میرزا و برخی از فراماسون ها نظیر محمدعلی فروغی از پایه گذاران جریان کمونیستی بالاخره رضاخان نخست وزیر شد ...

- احمدشاه به اروپا می رود

- رضاخان با تقلب انتخابات مجلس ۵ ام را برگزار کرد و نمایندگان خود را سرکار آورد.

- رضاخان ابتدای در ۱۳۰۲ طرحی برای
برقراری جمهوری را داد ولی مخالفت شد ...

۸ - آمدن رضا شاه

- بعد در سال ۱۳۰۴ ش مجلس سلسله‌ی
قاجار را خلع و سلطنت را به رضاخان به طور
موقت واگذار کرد ...

- بعد در سال ۱۳۰۴ ش مؤسسان حکومت را
به پهلوی‌ها داد و در سال ۱۳۰۵ رضاخان
تاجگذاری کرد ...

- کشف حجاب در سال ۱۳۱۴ ش

- محدود شدن پوشیدن لباس روحانیت و
کاهش طلاب

۹ - سقوط رضا شاه و آمدن محمدرضا شاه پهلوی

- پس از جنگ جهانی اول انگلیس و فرانسه با
آلمان رابطه برقرار کردند تا جلوی پیشروی
انقلاب شوروی را بگیرند.

- رضا شاه با آلمان رابطه برقرار کرد و تعدادی
از کارشناسان آلمانی وارد ایران شدند.

- ولی ناگهان آلمان با حمله‌ی برق‌آسا به
لهستان جنگ جهانی دوم را آغاز کرد ...

- ایران اعلام بی‌طرفی کرد ...

- آلمان وارد شوروی شد ...

- انگلیس خواست از طریق ایران به شوروی
کمک کند.

- ابتدا انگلیس و شوروی از ایران درخواست
کردند اتباع آلمانی را اخراج کند ...

- چون آلمان مدام داشت پیروز می‌شد
رضاخان شک داشت و انگلیس و شوروی با
بهانه‌ی حضور نیروهای آلمانی در ایران، دست
به اشغال ایران زدند ...

- رضاخان به جزیره‌ی "موریس هند" تبعید
شد .

- انگلیس حزب اراده‌ی ملی را با برگرداندن
سید ضیاء طباطبایی از اسرائیل، ایجاد کرد ...

- شوروی هم حزب توده را تشکیل داد ...

- هم چنین شوروی در آذربایجان و کردستان
فرقه‌ی دموکرات را تشکیل شد ...

- ملی شدن صنعت نفت :

در سال ۱۳۲۳ ش انگلیس و آمریکا خواستار
امتیاز نفت جنوب شدند ولی حزب توده

مخالفت کرد ...

- شوروی درخواست نفت شمال را کرد و حزب توده موافق کرد ...

- دکتر مصدق طرحی به مجلس ارائه کرد و تصمیم بر این شد نفت به هیچکدام داده نشود..

- در سال ۱۳۱۱ رضاخان قرارداد نفت داری را ۳۰ سال از آن باقی مانده بوده ۶۰ سال تمدید کرد ...

- محمد ساعد در سال ۱۳۲۸ ش قرارداد گس گلشائیان قرارداد الحاقی به قرارداد ۱۹۳۳ اضافه کرد و خیال کرد نمایندگان تصویب می کنند و ولی نمایندگان مجلس ۱۵م تصویب نکردند.

- محمد ساعد بخاطر عدم رأی به قرارداد گس - گلشائیان استعفاء داد.

- علی منصور نخست وزیر بعدی این قرارداد به مجلس ۱۶ ام بُرد ولی تصویب نشد و استعفاء داد.

- رزم آرا نخست وزیر شد.

- در مجلس ۱۶ ام نمایندگان طرح " ملی شدن صنعت نفت " را به مجلس بردند.

- رزم آرا گفت: ایرانیان قادر نیستند یک کارخانه سیمان را اداره کنند. نمی توانند یک لوله‌نگ - آفتابه - بسازند.

-خلیل طهماسبی از فدائیان رزم آرا را ترور کرد...

- طرح ملی شدن صنعت نفت در مجلس تصویب شد .

- در سال ۱۳۳۰ مصدق نخست وزیر شد.

- انگلیس شکایت به دادگاه لاهه بُرد و اعلام کرد می خواهد به ایران حمله کند ولی آیتا.. کاشانی اعلام کرد حکم جهاد می دهد.

- در سال ۱۳۳۱ ش مصدق از شاه درخواست کرد وزارت جنگ در اختیار او بشود ولی شاه مخالفت کرد و مصدق استعفاء داد.

- مصدق استعفاء داد و قوام السلطنه کابینه را تشکیل داد .

- آیتا.. کاشانی تهدید کرد اگر مصدق

بازنگردد آتش انقلاب را متوجه دربار می کند.

قیام ۱۳۳۱ با حمایت آیتا.. کاشانی بر پا شد.

- مصدق بازگشت.

- مصدق در دور دوم نخست وزیری درخواست
اختیارات بیش از حدی کرد که آیتا..کاشانی
مخالفت کرد.

- کودتای ۲۸ مرداد ۳۲ ایجاد شد..

- دولت نظامی زاهدی برپا شد.

- مجلس ۱۸م برگزار شد.

- قرارداد استعماری کنسرسیوم (نفت) تحمیل
شد ...

- در سال ۱۳۳۶ ساواک تشکیل شد.

زمینه‌ها و اهداف اصلاحات آمریکایی

- در زمان ریاست جمهوری جان اف کندی در
آمریکا برای اینکه تئوری انقلاب‌های
کمونیستی (یعنی بالا بردن سطح رفاه فقرا)
به کشورهای فقیر نشین رسوخ نکند،
کمک‌های مالی از طرف آمریکا به کشورهای
جهان سومی تعلق می‌گرفت.

لذا آمریکا تصمیم گرفت تا طبق اصل ۴ ترومن
به مردم ایران کمک‌های مالی و کشاورزی
بدهد.

- آمریکایی‌ها برای جلوگیری از انقلاب سرخ،
طرح انقلاب سفید را اجرا می‌کردند.

- در سال ۳۹ ش شریف امامی با شعار فضای
باز سیاسی نخست وزیر شاه شد.

- آمریکا به شاه و شریف امامی برای اجرای
برنامه‌های باز سیاسی اعتماد نداشت لذا شریف
امامی را برکنار کرد و علی امینی را سر کار
آورد....

- علی امینی روحیه جاه‌طلبی و خودمختاری
داشت و می‌خواست مستقل از شاه با آمریکا
رابطه برقرار کند...

- علی امینی در اقدام اول خیلی از ارتشی‌ها و
مسئولین را دستگیر کرد و گناه مشکلات
کشور را بر گردن آنها انداخت ...

- علی امینی در اقدام دوم اصلاحات ارضی را
شروع کرد ...

- شاه با اسدا.. علم به آمریکا رفت و با کمک
انگلستان، آمریکایی‌ها را متقاعد کرد که خود
اصلاحات ارضی را انجام دهد.

- در سال ۴۰ ش آیتا... بروجردی درگذشت ...
- در تیرماه ۴۱ شاه علی امینی را برکنار و
اسدا.. علم را انتخاب کرد.

- در مهر ۴۱ قانون انجمن‌های ایلتی و ولایتی
تغییر داده شد و شرط مسلمان بودن و سوگند

خوردن به قرآن از شرایط انتخاب شونده‌گان حذف شد..

- امام خمینی علیه لایحه موضع گرفت..

- بعد از لغو تصویب‌نامه انجمن ایالتی و ولایتی، شاه اعلام کرد قصد دارد اصول ۶ گانه‌ای را تحت عنوان انقلاب سفید اجرا کند..

- امام خمینی و جمعی از علما برای اعتراض به انقلاب سفید جمع شدند.

- آیت‌ا.. کمالوند از طرف علما برای دیدار با شاه رفت ولی شاه علما را تهدید کرد.

- ۶ بهمن ۴۱ انقلاب سفید با فراندم مردمی تصویب شد.

قیام ۱۵ خرداد ۴۲

- در نوروز ۴۲ در جریان شهادت

امام صادق علیه‌السلام نیروهای شاه با حمله به علما و طلاب فیضیه جمعی از طلاب را به شهادت رساندند.

- به مدرسه‌ی علمیه طالبیه‌ی تبریز حمله شد.

- فضای ترس از شاه در قم ایجاد کردند.

- در ۱۳ خرداد مطابق با عصر عاشورا ۴۲ امام خمینی در فیضیه صحبت کرد.

- در بامداد ۱۴ خرداد امام دستگیر می‌شود.

- در ۱۵ خرداد مردم اعتراض می‌کنند و اسدا.. علم دستور کشتار مردم را می‌دهد.

- شاه با هدف جلب رضایت امام خمینی، ایشان را در ۱۷ فروردین ۴۳ آزاد می‌کنند.

لایحه‌ی کاپتولاسیون

- حسنعلی منصور در مهر ۴۳ لایحه‌ی

کاپتولاسیون بی سر و صدا در مجلس تصویب می‌کند و آمریکا در عوض وام ۲۰۰ میلیون دلاری را به ایران برای خرید اسلحه می‌دهد.

- امام خمینی از طریق کارمند دبیرخانه

مجلس متوجه می‌شود و علیه آن سخنرانی می‌کند.

- در ۱۳ آبان ۴۳، امام دستگیر می‌شود و به ترکیه تبعید می‌شود.

- در بهمن ۴۳ امیر عباس هویدا نخست‌وزیر می‌شود و تا زمان انقلاب به مدت ۱۳ سال نخست وزیر بود.

ایران در آستانه‌ی انقلاب

- در جریان انتخابات آذر ۵۵ دولت کارتر با شعار "حقوق بشر" و "فضای باز سیاسی" سرکار آمد.

- شریعتی در سال ۵۶ در اروپا به طرز مشکوکی از دنیا می‌رود.

- در ۱ آبان ۵۶ سید مصطفی خمینی در نجف به رحمت خدا پیوست.

- در ایران مراسم ختم با شکوهی برای سید مصطفی برگزار می‌شود.

- در ۱۷ دی ۵۶ پس از سفر کارتر به ایران در روزنامه ایران به امام خمینی توهین می‌شود.

- ۱۹ دی ۵۶ مردم تظاهرات کردند که ۱۴ نفر کشته شدند.

- مردم تبریز در ۲۹ بهمن ۵۶ برای شهدای مردم قم مراسم ختمی برگزار می‌کنند و ارتش مردم را به گلوله می‌بندد.

- در مرداد ۵۷ سینما رکس آبادان به آتش کشیده می‌شود.

- در ۱۳ شهریور ۵۷ تظاهرات گسترده‌ای پس از نماز عید فطر برگزار می‌شود.

- در روز ۱۷ شهریور ۵۷ مردم به خیابان‌ها ریختند.

- ارتش با اعلام حکومت نظامی مردم را به گلوله بست.

- امام در ۱۳ مهر ۵۷ از عراق به کویت می‌رود ولی کویت اجازه نمی‌دهد و خواستند به عراق برگردد ولی عراق اجازه بازگشت نداد و امام به فرانسه می‌رود. (در ۱۵ مهر ۵۷)

- از هاری نخست وزیر شد.

- در ۱۵ آبان ۵۷ شاه اعلام کرد "پیام انقلاب مردم ایران را شنیده است."

- در ۲۰ آذر ۵۷ مطابق با عاشورای ۵۷ با پیام امام تظاهرات گسترده‌ای برگزار شد.

- بعد شاپور بختیار از اعضای جبهه‌ی ملی سخت وزیر شد.

- در ۲۶ دی ۵۷ شاه از ایران فرار کرد.

- در ۲۹ دی مصادف با اربعین ۵۷ تظاهرات دیگری در ایران برپا شد.

- ۷ بهمن مصادف با ۲۸ صفر رحلت پیامبر اکرم و ۹ بهمن مصادف با شهادت امام رضا علیه‌السلام بود.

- در ۱۲ بهمن ۵۷ امام خمینی به ایران بازگشت.